

THE
NOBEL
PRIZE

NOBELSTIFTELSENS
ÅRSREDOVISNING

.

2023

Nobelstiftelsen

Organisationsnummer 802002-4462

© Nobelstiftelsen 2024. Nobelpriset® och Nobelmedaljen är
Nobelstiftelsens registrerade varumärken.

Innehållsförteckning

UPPDRAG OCH ORGANISATION.....	4
NOBELPRISET.....	6
EKONOMISK FÖRVALTNING.....	10
EKONOMISK REDOVISNING.....	17
REVISIONSBERÄTTELSE.....	25
ORGANISATIONSTRUKTUR 2023.....	30

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag och organisation

Nobelstiftelsen är en privat stiftelse som upprättades 1900 på grundval av Alfred Nobels testamente och de grundstadgar som fastställdes i anslutning till testamentet. Dess primära syfte är att säkra att intentionerna i Alfred Nobels testamente uppfylls.

Stiftelsen ansvarar för att den förmögenhet som ställts till förfogande för utdelande av Nobelpriset, förvaltas på ett sådant sätt att den ekonomiska basen säkerställs och att oberoendet garanteras för de Nobelprisutdelande institutionernas arbete avseende val av pristagare. Vidare är det Nobelstiftelsens uppgift att förvalta och varsamt utveckla de varumärken och immateriella tillgångar som har byggts upp under Nobelprisets drygt hundraåriga historia.

En central uppgift för stiftelsen är också att tillvarata de prisutdelande institutionernas gemensamma intressen samt att representera hela Nobelgemenskapen utåt. Detta innefattar bland annat en bred informationsverksamhet med syfte att sprida kunskap om Nobelpriset. Nobelstiftelsen är också ytterst ansvarig för Nobelsymposierna som från och med 2019 administreras av Kungl. Vetenskapsakademien respektive Norska Nobelkommittén.

Under de senaste 20–25 åren har Nobelstiftelsens informationsaktiviteter utvidgats i en sådan omfattning att det har blivit nödvändigt att bilda nya organisationer för att driva och utveckla denna verksamhet, som inte finansieras med Nobelstiftelsens medel.

Alfred Nobels Minnesstiftelse har en övergripande funktion som paraplyorganisation för följande enheter; de helägda aktiebolagen Nobel Group Interests AB, Nobel Prize Outreach AB samt Nobelhuset AB i Stockholm. Stiftelsen Nobels Fredssenter ansvarar för Nobels Fredssenter i Oslo och Stiftelsen Nobel Center ansvarar för verksamheten som bedrivs i Nobelprismuseet i Stockholm. Via licensavtal är dessa stiftelser kopplade till paraplyorganisationen. Dessa publika organisationers främsta uppgift är att sprida information och kunskap om Nobelpriset och Nobelpristagarnas insatser samt att stimulera intresset för vetenskap, humanism och fredsbete. För närmare presentationer av organisationerna och deras aktiviteter se den tryckta publikationen *Nobelstiftelsens Verksamhetsberättelse 2023*.

De Nobelprisutdelande institutionerna – Kungl. Vetenskapsakademien, Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet, Svenska Akademien samt Norska Nobelkommittén – utser för två kalenderår i sänder femton ledamöter till Nobelstiftelsens fullmäktige. Av dessa väljer Vetenskapsakademien sex representanter, de övriga prisutdelarna vardera tre. Utöver dessa ledamöter utser Vetenskapsakademien fyra och övriga prisutdelare två suppleanter. Fullmäktige väljer inom sig ordförande. Fullmäktiges viktigaste uppgift är att utse Nobelstiftelsens styrelse.

Nobelstiftelsen företräds av en styrelse som består av sju ledamöter och två suppleanter. Styrelseledamöter och suppleanter väljs för en period av två år i taget. Styrelsen väljer inom sig ordförande, vice ordförande och verkställande direktör. Fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen.

Nobelstiftelsens förvaltning och räkenskaper granskas årligen av sex revisorer, vilka samverkar i det s.k. revisorskollegiet. Fullmäktige utser en av stiftelsens revisorer, som skall vara auktoriserad. Övriga revisorer utses av prisutdelarna, utom ordföranden som förordnas av regeringen. Samtliga revisorer väljs för en period om ett år i taget.

Stiftelsens säte är i Stockholm, men också i Oslo bedrivs administrativ verksamhet.

Nobelpriset

Nobelpristagare 2023

Sedan 1901 har Nobelpriset och ekonomipriset delats ut till 1 000 pristagare. Eftersom vissa pristagare har tilldelats priset två eller tre gånger är det totalt 964 individer och 27 organisationer som har tilldelats ett Nobelpris varav 93 som tilldelats Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne. Under 2023 utdelades följande priser:

NOBELPRISET I FYSIK tilldelades Pierre Agostini, Ferenc Krausz och Anne L’Huillier *”för experimentella metoder som genererar attosekundpulser av ljus för studier av elektrondynamik i materia”*.

NOBELPRISET I KEMI tilldelades Moungi Bawendi, Louis Brus och Aleksey Yekimov *”för upptäckt och syntes av kvantprickar”*.

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN tilldelades Katalin Karikó och Drew Weissman *”för deras upptäckter rörande nukleosidbasmodifieringar som möjliggjorde utveckling av effektiva mRNA-vacciner mot covid-19”*.

NOBELPRISET I LITTERATUR tilldelades Jon Fosse *”för hans nyskapande dramatik och prosa som ger röst åt det osägbara”*.

NOBELS FREDSPRIS tilldelades Narges Mohammadi *”för hennes kamp mot undertryckning av kvinnor i Iran og hennes kamp för mänskliga rättigheter og frihet för alla”*.

SVERIGES RIKSBANKS PRIS I EKONOMISK VETENSKAP TILL ALFRED NOBELS MINNE tilldelades Claudia Goldin *”för att ha förbättrat vår förståelse av kvinnors arbetsmarknadsutfall”*.

Tillkännagivandeveckan

Med start den första måndagen i oktober inleddes tillkännagivandena av årets Nobelpris. Uppmärksamheten kring de belönade insatserna blev omfattande, likaså det faktum att två av pristagarna är verksamma i Norge och Sverige. Tack vare ett nära samarbete mellan de prisutdelande institutionerna och de publika enheterna kunde både pristagarna och deras insatser presenteras i samma stund som de tillkännagavs och vi kunde visa att det digitala ekosystemet kring Nobelpriset är den främsta och mest trovärdiga källan till information om Nobelpriset. Det blev särskilt viktigt 2023 då det spreds stora mängder falsk information och konspirationsteorier om både medicin- och fredspriset via sociala kanaler.

Under flaggen Nobel Calling Stockholm arrangerade Nobelprismuseet för sjunde året i rad dagsaktuella publika program. Alla Nobelpris uppmärksammandes med direktsända tillkännagivanden på museet där skolklasser kunde ställa sina frågor till experter. Representanter från Nobelkommittéerna deltog i årets Crash Course på Södra Teatern för att förklara årets vetenskapliga priser för en stor publik. Tillsammans med bland andra Stockholms stad, Stockholms universitet, Kungliga Tekniska Högskolan, Karolinska Institutet och Riksbanken arrangerades ungefär 30 publika evenemang runt om i Stockholm.

350 lärare deltog i den internationella lärarkonferensen Nobel Prize Teacher Summit tillsammans med forskare, fredsaktivister och de två Nobelpristagarna Tawakkol Karman och Dimitrij Muratov som båda var plats i Stockholm.

I samband med tillkännagivandeveckan öppnade även utställningen *Fungi – svampar i konst och vetenskap* som, i linje med museets strategiska mål, drog en stor lokal publik till Börshuset i Gamla stan.

Nobelveckan

2023 års Nobelpristagare var totalt elva till antalet, varav tio reste till Stockholm för att ta emot sitt Nobelpris. Dessutom deltog en rad tidigare pristagare i Nobelveckans vetenskapskonferens Nobel Week Dialogue på temat *The Future of Migration* som ägde rum i Göteborg.

Nobelveckan i Stockholm hade ett omfattande program där ett av de viktigaste inslagen var pristagarnas Nobelföreläsningar – den enda prestation som står inskriven i Nobelstiftelsens stadgar. Som många andra programpunkter sändes dessa live i Nobelprisets digitala kanaler där tittarsiffrorna fortsätter att växa över tid. De prisutdelande institutionerna stod som värdar för Nobelföreläsningarna samt för de presskonferenser som pristagarna deltog i. Nobelstiftelsen ansvarade för genomförandet av Nobelprisutdelningen i Konserthuset och Nobelbanketten i Stadshuset den 10 december. Dessförinnan, den 6 december, hade pristagarna hälsats välkomna på Nobelprismuseet.

Flertalet pristagare närvarade vid den årliga Nobel Prize Concert på kvällen den 8 december, dessutom skedde en rad möten med forskarkollegor, besök på pristagarnas respektive ambassader och skolbesök under veckan. Den 9 december spelades tv-programmet *Snillen Spekulerar* (Nobel Minds) in på Bernadottebiblioteket på Slottet och senare samma dag ordnades en mottagning på Münchenbryggeriet gemensamt av Nobelstiftelsen och Kungl. Vetenskapsakademien. Den 10 december genomfördes ett ”Nobel Center Talks” med tidigare Nobelpristagare om deras förväntningar på ett framtida hus för vetenskap, kultur och dialog vid Slussen. Samtalet gav värdefulla insikter och var också en aktivering av *Nobel Prize laureate network* vars syfte är att på ett mer aktivt och strukturerat sätt vårda relationen till Nobelpristagarna och bygga vidare på deras insatser. Nätverket möjliggörs via Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond som beviljade Nobelstiftelsen en donation för åren 2023–2027 för att bygga upp nätverket.

Ljusfestivalen Nobel Week Lights ägde också rum under Nobelveckan och lockade en stor publik att ta en promenad i decembermörkret för att uppleva 17 olika ljusinstallationer – alla inspirerade av Nobelpriset.

Nobelveckan avslutades den 12 december med en mottagning på Nobelstiftelsen. Vid denna mottagning deltog även de familjemedlemmar som hade representerat 2023 års fredspristagare i Oslo dagarna innan.

Nobeldagarna i Oslo

2023 års fredspristagare Narges Mohammadi sitter fängslad i Iran och kunde inte själv ta emot sitt pris i Oslo. Hennes man och båda barn närvarade i hennes ställe och deltog i ett omfattande program. Nobelföreläsningen gavs av barnen Ali och Kiana Rahmani vid ceremonin i Oslo Rådhus den 10 december vilken efterföljdes av en bankett på Grand Hotel.

I Norska Nobelinstitutets regi hölls även en presskonferens och den 11 december anordnades konferensen Nobel Peace Prize Forum på Oslo universitet om kampen för demokrati och mänskliga rättigheter i Iran. Norska Nobelinstitutet stod också som värdar för en Peace Prize Talk-show i samarbete med NRK.

På Nobels Fredssenter invigdes utställningen *Woman – Life – Freedom* om årets fredspris. Här hölls även Save the Children Peace Party i samarbete med Rädda Barnen samt evenemanget Songs that changed the world.

Nobel Prize Summit i Washington DC

Mötet Nobel Prize Summit ägde rum i Washington DC den 24–26 maj och sammanförde Nobelpristagare, ledande experter och allmänheten för att diskutera hur vi kan bekämpa spridningen av desinformation samt återuppbygga förtroendet för vetenskapen och skapa en hoppfull framtid. Mötet anordnades tillsammans med den amerikanska vetenskapsakademien National Academy of Sciences.

Ekonomisk förvaltning

Kapitalförvaltningens organisation och strategi

Målet för Nobelstiftelsens placeringsverksamhet är att på ett ansvarsfullt sätt få en så hög avkastning över tiden att den finansiella basen för Nobelpriset säkerställs och oberoendet garanteras för prisgruppernas arbete avseende val av pristagare. Förvaltningen ska ske med beaktande av de olika risker som föreligger på de finansiella marknaderna.

Den genomsnittliga totala reala avkastning som eftersträvas är minst 3 %. Denna avkastning ska uppnås samtidigt som de samlade riskerna i förvaltningen är väl avvägda. Med en avkastning på denna nivå bedöms det vara möjligt att täcka Nobelstiftelsens framtida kostnader. De stigande krav som ställs på en global aktör som Nobelstiftelsen, med ett övergripande ansvar för Nobelpriset och en hög andel lönekostnader, skapar ett underliggande kostnadstryck.

Styrelsen fastställer ramarna för förvaltningen. Det innebär bland annat att den beslutar om de övergripande riktlinjerna för förvaltningen med avseende på kontroll och ansvarsfulla investeringar. Utifrån en bedömning av avkastning och risk lägger styrelsen fast intervall för hur stora innehaven av aktier, räntebärande tillgångar, alternativa tillgångar och fastighetsfonder normalt bör vara. Detta har resulterat i en strategisk normalportfölj med 55 % aktier med ett intervall på –15 till +10 procentenheter, 10 % räntebärande tillgångar med ett intervall på –5 till +45 procentenheter, 10 % fastigheter med intervallet +/- 10 procentenheter och 25 % alternativa tillgångar med intervallet +/- 20 procentenheter. Intervallen gäller i normalfallet men kan förändras av styrelsen.

Utöver avkastningsmålet på 3 % använder Nobelstiftelsen ett jämförelseindex som representerar normalportföljen för att utvärdera resultatet på kort sikt. På längre sikt jämförs avkastningen också mot andra publika, främst nordiska kapitalförvaltare. Det är dock inte ett uttalat mål för Nobelstiftelsen att uppnå högre avkastning än jämförelseindex eller vår jämförelsegrupp, i stället är jämförelserna verktyg för att utvärdera förvaltningen. Vid jämförelsen med andra förvaltningsorganisationer blir det viktigt att ta hänsyn till olika ekonomiska förutsättningar, som kan innebära både fördelar och nackdelar för Nobelstiftelsens förvaltning.

Jämförelseindex består av 55 % aktier (44 % MSCI All Country World Index och 11 % SIX RX, båda inklusive utdelningar), 10 % obligationer

(Handelsbanken All Bond Index), 10 % fastigheter (avkastningen för Nobelstiftelsens egen fastighetsportfölj) och 25 % alternativa tillgångar (HFRI Fund of Funds Composite Index).

För att säkerställa god förvaltning har styrelsen inrättat en investeringskommitté. De av styrelsen fastlagda principerna och mandaten utgör startpunkten för arbetet i Nobelstiftelsens investeringskommitté. Kommittén ansvarar för att löpande pröva de principer och regler som styr verksamheten och ge förslag till förändringar. Vidare fattar kommittén beslut om hur de intervall styrelsen avdelat för olika tillgångsslag ska utnyttjas över tiden, s.k. taktiska allokeringsbeslut. Kommittén tar också ställning till tillgångarnas fördelning över olika världsdelar och länder liksom valuta-, ränte- och kreditrisker.

Även val av förvaltare av de olika tillgångarna görs av kommittén. Vid dessa val läggs bland annat vikt vid investeringsfilosofi, investeringsprocess, historiskt uppnådda förvaltningsresultat, system för riskkontroll, förvaltningsorganisation, förvaltarens förhållningssätt till ansvarsfulla investeringar samt avgifter.

Nobelstiftelsen har ambitionen att bedriva en förvaltning som tar hänsyn till en långsiktig hållbar utveckling och att också i övrigt följa goda etiska principer i investeringsverksamheten. Av detta skäl har Nobelstiftelsen upprättat särskilda riktlinjer för ansvarsfulla investeringar, dessa riktlinjer publiceras separat. Nobelstiftelsen följer också sedan 2016 Principles for Responsible Investments (PRI).

Nobelstiftelsen har fortsatt arbetet med ansvarsfulla investeringar, främst via våra förvaltare. Några exempel är Generation Investment Management som under året har gått med i initiativet Science Based Targets (SBTi), Stewart Investors som har noterat framgångar inom initiativet "Conflict Minerals" och Öhmans som har gått med i Nature 100 samt Net Zero Engagement Initiative. Nobelstiftelsen har återigen genomfört en genomlysning av aktieportföljen i samarbete med Impact Cubed i syfte att undersöka portföljens totala hållbarhetsavtryck. Rapporteringen används som ett verktyg för dialog med våra förvaltare.

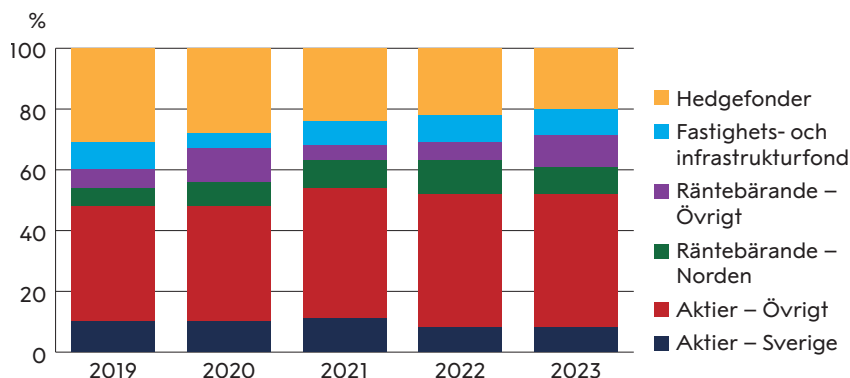
Investeringskommittén avgör själv vilka beslut den önskar delegera till stiftelsens VD. Förvaltningen bedrivs med en liten organisation. Finanschefen ansvarar för att bereda beslut till kommittén, följa upp och exekvera besluten, handla upp förvaltare och ta fram nödvändigt analys- och beredningsunderlag. Investeringskommittén arbetar utan ersättning.

Övergripande ställning och resultat

Marknadsvärdet på Nobelstiftelsens totala investerade kapital uppgick vid slutet av 2023 till 6 233 mkr (5 799). Nobelstiftelsens placeringskapital, dvs marknadsvärdet exklusive värdet på stiftelsens direktägda fastigheter, var vid slutet av året 6 041 mkr (5 515). Placeringskapitalets exponering var 52 % (53) mot aktiefonder, 9 % (9) fastighets- och infrastrukturfonder, 17 % (17) räntebärande tillgångar och kassa, 20 % (22) alternativa tillgångar samt 2 % (0) upplupet resultat av valutasäkringar.

Fördelningen av placeringskapitalet per tillgångsslag avviker från den bokföringsmässiga redovisningen genom att endast icke direktägda fastigheter ingår i fastighetsbegreppet samt att fördelningen inkluderar exponering från derivat. En lista på anlitade förvaltare inom respektive tillgångsslag finns tillgänglig på begäran.

Fördelning av kapitalet (%)

Den totala avkastningen på eget kapital inklusive direktägda fastigheter (förmögenhetstillväxten efter återläggning av den totala summan för samtliga Nobelpris och verksamhetens kostnader) uppgick till 10,3 % (-3,8). Årets avkastning på placeringskapitalet var +10,7 % (-2,0). Se avsnittet Fastigheter för förklaring till varför avkastningen på eget kapital skiljer sig från avkastning på placeringskapitalet år 2022.

Utflyde och kostnader

Under 2023 uppgick den totala summan för samtliga Nobelpris och verksamhetens kostnader till 126,1 mkr (118,5). Den fördelar sig på fyra huvudkategorier; priserna 55 mkr (50), ersättningarna till prisgrupperna 28,2 mkr (25,3), Nobelveckan i Stockholm och Oslo 22,9 mkr (25,5) samt administration m.m. 20,0 mkr (17,6).

Nobelprisen höjdes 2023 från 10 mkr till 11 mkr per pris.

Prisgrupperna har rätt att i viss mån fördela beslutad ersättning mellan åren, varför mindre, naturliga fluktuationer kan förekomma.

Placeringsportföljen

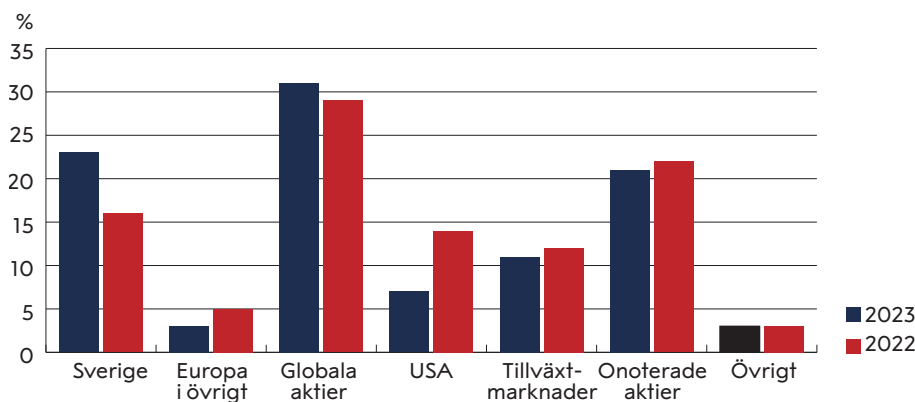
Det totala marknadsvärdet på placeringskapitalet (totalt investerat kapital exklusive direktägda fastigheter) uppgick till 6 041 mkr (5 515). Avkastningen på placeringskapitalet var +10,7 % mot +12,3 % för jämförelseindex. De senaste fem åren har placeringskapitalet stigit +10,2 % årligen, vilket kan ställas mot jämförelseindex som stigit med +10,1 % årligen.

Att resultatet blev svagare jämfört med index under 2023 förklaras främst av lägre exponering mot noterade aktier. Aktiefonder bidrar med +6,7 % till det totala resultatet, de räntebärande investeringarna med +1,0 %, fastighetsfonder med +0,3 % och de alternativa investeringarna med +2,6 % (räknat inklusive valutasäkring för de tillgångsklasser där det är aktuellt).

Aktieinvesteringar

Marknadsvärdet på stiftelsens aktieinvesteringar uppgick till 3 144 mkr (2 904). Andelen aktieinvesteringar av placeringskapitalet var vid årsskiftet 52 % (53). Marknadsvärdet för fonder med onoterade aktier uppgick till 666 mkr (631).

Geografisk fördelning av aktieexponering

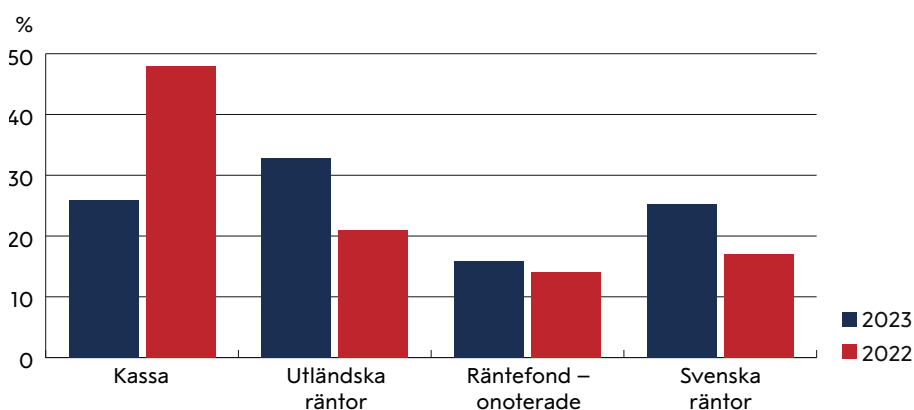

Värdet på Nobelstiftelsens totala aktieportfölj ökade med +12,8 % (−9,2), vilket var −5,9 % sämre än jämförelseindex som steg med +18,6 % (−9,5). Den publika aktieportföljens avkastning låg i linje med jämförelseindex, men årets avkastning för fonder med onoterade aktier var −6,2 % (+28,4) i svenska kronor. Senaste värdering för de flesta av dessa gjordes den sista september 2023.

Räntebärande investeringar

Marknadsvärdet på stiftelsens räntebärande tillgångar uppgick till 1 048 mkr (930). De likvida medlen uppgick till 263 mkr (445), till detta kommer uppulpet positivt resultat från valutasäkring.

Fördelning av räntebärande värdepapper

Avkastningen för stiftelsens räntebärande placeringar (inklusive valutasäkring) uppgick under året till +6,6 % (−4,4 %) vilket var högre än jämförelseindex som steg med +5,4 % (−7,9). Avkastningen för räntebärande

värdepapper räknat före valutasäkring var +5,5 %. Årets avkastning för räntefonder med onoterade obligationer var +5,0 % (+9,2) i svenska kronor (före valutasäkring).

Alternativa investeringar

Marknadsvärdet på stiftelsens alternativa investeringar, som bestod till 100 % av hedgefonder, uppgick till 1 207 mkr (1 201). Andelen hedgefonder av det totala placeringskapitalet var vid årsskiftet 20 % (22). Hedgefondportföljen inklusive valutasäkring har under året stigit i värde med +10,9 % (+11,0) medan motsvarande siffra för jämförelseindex var +5,0 % (-6,4) i svenska kronor. Hedgefondportföljen före valutasäkring steg +8,2 % (+26,1) räknat i svenska kronor.

Fastigheter

Marknadsvärdet på stiftelsens fastighets- och infrastrukturfonder uppgick till 527 mkr (487), vilket utgjorde 9 % (9) av placeringskapitalet. Under året har värdet på fonderna inklusive valutasäkring stigit med +5,0 % (+12,4) i svenska kronor. Marknadsvärdet för den direktägda fastigheten uppgick till 192 mkr (284 inkl. fastighet i Oslo). Det avser en fastighet i Stockholm som stiftelsen äger direkt. Fastigheten är värderade till 3,1 % (4,9) av det totala kapitalet.

I slutet av 2022 beslutade Nobelstiftelsen att fastigheten i Oslo skulle avyttras till Norska Nobelinstitutet. Byggnaden är av historiskt värde och kunde inte säljas eller pantsättas av Norska Nobelinstitutet utan godkännande av Nobelstiftelsen. Stortinget sköt samtidigt till 300 miljoner norska kronor som bekostade köpet av fastigheten samt utgjorde grundkapitalet till nybildade Alfred Nobels norske minnestiftelse. Den nya minnesstiftelsen förvaltar kapitalet och använder avkastningen för Nobelinstitutets verksamhet och fastighetens framtida underhållsbehov. Försäljningen genomfördes i början av 2023 och fastigheten såldes för 73 miljoner kronor.

Valutasäkring

Vid årsskiftet fördelade sig placeringskapitalet netto på 3 434 mkr (2 972), USD 162 (160) miljoner, EUR 32 (33) miljoner och 619 (513) mkr i övriga valutor. Normalt sett valutasäkras merparten av de utländska investeringarna i räntebärande, fastigheter och alternativa investeringar.

De underliggande valutaterminskontraktens belopp uppgår vid årsskiftet till USD 178 (171) miljoner och EUR 40 (39) miljoner. Värdet på valutaterminerna var vid årsskiftet +113,5 mkr (-6,5) eller +1,9 % (-0,1) som andel av placeringskapitalet.

Disposition av årets resultat

Årsresultatet före dispositioner uppgick till 150,0 mkr (56,8) varav 102,4 mkr (102,9) utgjorde realiserad värdeförändring. I enlighet med stiftelsens stadgar tillförs det bundna kapitalet 491,3 mkr (507,2) för att trygga realvärdet av det egna kapitalet över tiden. Bokföringsmässig avsättning till det bundna kapitalet ska ske med det högsta beloppet, antingen motsvarande årets inflation beräknad på det egna kapitalets marknadsvärde eller med en tiondel av den totala årliga avkastningen. För årets avsättning gäller det första alternativet. Ovanstående disposition har beaktats vid upprättande av balansräkningen.

Förändring i eget kapital (tkr)

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Totalt
Belopp vid årets början	3 121 511	875 530	3 997 041
Kapitalisering	491 273	-491 273	-
Redovisat årsresultat		150 039	150 039
Årets Nobelpris		<u>-55 000</u>	<u>-55 000</u>
Belopp vid årets utgång	3 612 784	479 296	4 092 081

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning (tkr)

	Not	2023	2022
<i>Kapitalförvaltning</i>			
Ränteintäkter		10 718	4 041
Utdelningar		61 181	23 768
Realiserad värdeförändring		102 409	102 856
Direkta externa kapitalförvaltningskostnader	1	<u>-29 351</u>	<u>-25 998</u>
Redovisat resultat kapitalförvaltningen		144 957	104 667
<i>Verksamhetens resultat</i>			
Erhållna donationer		2 519	20 627
Försäljning av rörelsefastighet		73 700	-
Ersättning till prisgrupperna		-28 220	-25 295
Nobelveckan i Stockholm och Oslo		-22 907	-25 532
Central administration	2	<u>-20 010</u>	<u>-17 630</u>
Redovisat resultat verksamheten	3	5 082	-47 830
Redovisat bokföringsmässigt årsresultat före dispositioner		150 039	56 837
Disposition av årets resultat			
Kapitalisering bundet eget kapital		491 273	507 164
Kapitalisering fritt eget kapital		<u>-341 234</u>	<u>-450 327</u>
		150 039	56 837
Årets Nobelpris		<u>-55 000</u>	<u>-50 000</u>
Årets förändring bokfört värde eget kapital		95 039	6 837

Balansräkning (tkr)

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	4		
Balanserade utvecklingskostnader		<u>11 975</u>	<u>6 947</u>
		11 975	6 947
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	4		
Byggnader och mark		1 396	1 396
Inventarier		<u>662</u>	<u>595</u>
		2 058	1 991
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga värdepappersinnehav		<u>3 870 653</u>	<u>3 602 722</u>
		3 870 653	3 602 722
Summa anläggningstillgångar		3 884 686	3 611 660
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		6 768	4 706
Övriga fordringar	5	<u>150 274</u>	<u>304 458</u>
		157 042	309 164
<i>Kassa och bank</i>		113 044	142 418
Summa omsättningstillgångar		270 086	451 582
Summa tillgångar		4 154 772	4 063 242

Balansräkning (tkr)

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>		3 612 784	3 121 511
<i>Fritt eget kapital</i>		<u>479 297</u>	<u>875 530</u>
Summa eget kapital	6	4 092 081	3 997 041
Skulder			
Leverantörsskulder		18 955	17 260
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		4 677	4 960
Övriga skulder	7	<u>39 059</u>	<u>43 981</u>
Summa skulder		62 691	66 201
 Summa eget kapital och skulder		 4 154 772	 4 063 242

Kassaflödesanalys (tkr)

	2023	2022
Kassaflöde från förvaltningen	144 957	104 667
Verksamhetens resultat, exkl. avskrivningar	<u>5 110</u>	<u>-47 665</u>
Kassaflöde från verksamheten	150 067	57 002
 Förändring i placerade medel	 -269 123	 128 708
Övriga förändringar av tillgångar och skulder	144 682	-293 462
Årets Nobelpris	<u>-55 000</u>	<u>-50 000</u>
Periodens kassaflöde	-29 374	-157 752
 Likvida medel vid årets ingång	 <u>142 418</u>	 <u>300 170</u>
Likvida medel vid årets utgång	113 044	142 418

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag (K2).

Fordringar har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta. Kortfristiga fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde.

Avskrivningar enligt plan grundas på anläggningarnas ursprungliga anskaffningsvärden och fördelas över den beräknade ekonomiska livslängden. Kontorsmaskiner avskrivs på tre år, övriga inventarier på fem år.

Utöver vad som redovisas som direkta externa kapitalförvaltningskostnader gäller för stiftelsens fondinnehav att sådana kostnader avräknas direkt mot fondens värde.

Värdepapper har värderats till lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde för hela värdepappersportföljen inklusive administrativa fastigheter. Vid försäljningar av värdepapper beräknas anskaffningskostnaden för försålda värdepapper enligt genomsnittsmetoden, dvs. till den genomsnittliga anskaffningskostnaden för samtliga innehavda värdepapper av samma slag. Vinster och förluster vid försäljningar redovisas i resultaträkningen som realiserad värdeförändring. Valutaterminskontrakt ingår för att säkra vissa valutakursförändringar. Vid förfall redovisas resultatet av valutaterminerna.

Marknadsvärdet på Private Equity, Private Debt, Fastigheter och Infrastruktur påverkas av det faktum att rapporteringen från fonderna sker med en viss eftersläpning.

Räntor periodiseras utifrån den effektiva anskaffningsräntan, vilket innebär att periodens ränteintäkt består av kupongräntan och förändring av det upplupna anskaffningsvärdet.

Stiftelsen har beträffande verksamhetens kostnader valt en funktionsindelning. Delposterna redovisas netto.

Noter till resultat- och balansräkning

(belopp i tkr)

Not 1

Direkta externa kapitalförvaltningskostnader

I resultatposten ingår vissa externa kapitalförvaltningskostnader (fasta och rörliga), rabatter och skatter. Till detta kommer indirekta externa avgifter i förvaltningen. Årets resultat i förvaltningen på 10,7 % är räknat efter samtliga externa förvaltningskostnader.

Not 2

Central administration

	2023	2022
Löner och pensioner, inkl. sociala kostnader	10 818	8 612
Arvoden, inkl. sociala kostnader	7 124	4 939
Resekostnader	447	170
Övriga personalkostnader	987	332
Kontorsadministration	3 175	2 977
Lokalkostnader	2 166	2 441
Avskrivningar	11	88
Valutakursdifferenser	-311	706
Övriga administrationskostnader	<u>570</u>	<u>525</u>
	24 987	20 790
Resultat fastighet Stockholm	-1 327	-2 411
Resultat fastighet Oslo	0	1 593
Kostnadsersättning från Sveriges Riksbank	<u>-3 650</u>	<u>-2 342</u>
	20 010	17 630

Not 3

Löner, ersättningar och sociala kostnader

	Styrelse och verkställande direktör		Övriga anställda	
	2023	2022	2023	2022
Löner och ersättningar	1 497	1 403	7 764	6 138
Sociala kostnader	868	806	3 696	3 062
– varav pensionskostnader	419	407	1 249	1 099

Medeltalet anställda uppgick till 10 (9), varav 8 (8) kvinnor.

Styrelsen består av 7 (7) ledamöter varav 2 (1) är kvinnor.

Not 4

Immateriella anläggningstillgångar Balanserade utvecklingskostnader

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	6 947	1 623
Inköp	<u>5 028</u>	<u>5 324</u>
	11 975	6 947

Materiella anläggningstillgångar Byggnader och mark

Fastigheter

Humlegården 15, Sturegatan 14, Stockholm (taxeringsvärde 98 000)

Byggnader

Ingående anskaffningsvärde	20 148	20 148
Försäljning Henrik Ibsens gate 51, Oslo	<u>-18 267</u>	<u>-</u>
Utgående anskaffningsvärde	1 881	20 148
Ingående av- och nedskrivningar	-19 129	-19 129
Försäljning Henrik Ibsens gate 51, Oslo	<u>18 267</u>	<u>-</u>
Utgående anskaffningsvärde	-862	-19 129
	1 019	1 019

Mark

Ingående/utgående anskaffningsvärde	<u>377</u>	<u>377</u>
	377	377

Utgående planenligt värde byggnader och mark **1 396** **1 396**

Humlegården 15, Sturegatan 14, Stockholm	192 352	210 403
Henrik Ibsens gate 51, Oslo	<u>-</u>	<u>73 700</u>

Marknadsvärde direktägda fastigheter **192 352** **284 103**

Inventarier

Ingående anskaffningsvärde	14 123	13 805
Inköp	<u>95</u>	<u>318</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 218	14 123

Ingående avskrivningar	-13 527	-13 362
Årets avskrivningar	<u>-28</u>	<u>-165</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-13 555	-13 527

Utgående planenligt värde inventarier **662** **595**

Årets avskrivningar har fördelats enligt följande:

Central administration	-11	-88
Nobelveckan i Stockholm och Oslo	<u>-17</u>	<u>-77</u>
	-28	-165

Not 5
Övriga fordringar

	2023-12-31	2022-12-31
Likviditet hos förvaltare	147 868	302 828
Övrigt	<u>2 406</u>	<u>1 630</u>
	150 274	304 458

Not 6
Årets förändring av ej realiserade övervärden, värdepapper och fastigheter

<i>Eget kapital</i>	2023-12-31	2022-12-31	<i>Förändring</i>
Marknadsvärde	6 190 078	5 745 878	444 200
Avgår bokfört värde	<u>-4 092 081</u>	<u>-3 997 041</u>	<u>-95 040</u>
Övervärde	2 097 997	1 748 837	349 160

Not 7
Övriga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Skuld Nobelpristagare	34 292	37 968
Avräkning prisgrupper	4 221	4 806
Övrigt	<u>546</u>	<u>1 207</u>
	39 059	43 981

Not 8
Ställda panter och eventalförpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	928 610	826 080

Investeringsåtaganden onoterade innehav

Detta är kapital kommitterat (men ännu ej utbetalt) till fastighets- och infrastrukturfonder samt fonder för onoterade aktier och företagslån.

Stockholm den 9 april 2024

Astrid Söderbergh Widding
Ordförande

Berit Reiss-Andersen
Vice ordförande

Mats Malm

Sven Nyman

Thomas Perlmann

Hans Ellegren

Vidar Helgesen

Vår revisionsberättelse har avgivits den 9 april 2024

David Edvardsson
Ordförande

Bettina Banoun

Catharina Larsson

Sven Lidin

David Håkansson

Jonas Svensson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till fullmäktige i Nobelstiftelsen, org.nr 802002–4462

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Nobelstiftelsen avseende 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *De auktoriserade revisorernas ansvar* samt *De icke-kvalificerade revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

De auktoriserade revisorernas ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller vårt uttalande. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för vårt uttalande. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Vår slutsats baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De icke-kvalificerade revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Nobelstiftelsen för 2023.

Vi har inte funnit att någon styrelseledamot företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättnings-skyldighet mot stiftelsen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De icke-kvalificerade revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamåls-enliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Stockholm den 9 april 2024

David Edvardsson
Ordförande

Bettina Banoun

Catharina Larsson

Sven Lidin

David Håkansson

Jonas Svensson
Auktoriserad revisor

Organisationsstruktur 2023

Nobelstiftelsens Fullmäktige

Professor Per Delsing, ordförande

Valda av Kungl. Vetenskapsakademien

Professor Kerstin Sahlin
Professor Olga Botner
Professor Per Delsing
Professor Martin Jakobsson
Professor Helena Edlund
Professor Dan Larhammar

Suppleanter:
Professor Torleif Härd
Professor Anne L' Huillier
Professor Carl Folke
Professor Magnus Berggren

Valda av Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet

Professor Gunilla Karlsson Hedestam
Professor Christer Höög
Professor Nils-Göran Larsson

Suppleanter:
Professor Olle Kämpe
Professor Juleen Zierath

Valda av Svenska Akademien

Författaren Ellen Mattson
Författaren Anne Swärd
Författaren Ingrid Carlberg

Suppleanter:
Professor Anders Olsson
Juristen Eric M. Runesson

Valda av Norska Nobelkommittén

Författare Asle Toje
Daglig leder Kristin Clemet
f.d. Landshövding Anne Enger

Suppleanter:
Direktör Olav Njølstad
Daglig leder Jørgen Watne Frydnes

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Professor Astrid Söderbergh Widding, ordförande

Advokat Berit Reiss-Andersen, vice ordförande
Ordförande i Norska Nobelkommittén

Professor Hans Ellegren
Kungl. Vetenskapsakademiens ständige sekreterare

Professor Mats Malm
Svenska Akademiens ständige sekreterare

Direktör Sven Nyman

Professor Thomas Perlmann
*Sekreterare i Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet
och i Nobelkommittén för fysiologi eller medicin*

Vidar Helgesen
Verkställande direktör Nobelstiftelsen

Suppleanter

Professor Peter Brzezinski
Sekreterare i Nobelkommittén för kemi

Professor Ulf Danielsson
Sekreterare i Nobelkommittén för fysik

Investeringskommitté

Direktör Sven Nyman, ordförande
Finanschef Ulrika Bergman
Professor Magnus Dahlquist
Professor Astrid Söderbergh Widding
Verkställande direktör Vidar Helgesen
Direktör Kent Janér
MSc Tomas Nicolin

Revisorer

Departementsrådet David Edvardsson ordförande	förordnad av regeringen
Aukt. revisor Jonas Svensson	vald av fullmäktige
Professor Sven Lidin	vald av Kungl. Vetenskapsakademien
Professor Catharina Larsson	vald av Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet
Författaren Steve Sem-Sandberg	vald av Svenska Akademien
Advokat Bettina Banoun	vald av Norska Nobelkommittén

Nobelstiftelsen
Box 5232, 102 45 Stockholm
Tel: 08-663 09 20
E-post: media@nobelprize.org
Webb: Nobelprize.org